

Legislative / Regulations

Mezinárodní úmluvy / International Conventions

Úmluva o mokřadech majících mezinárodní význam především jako biotopy vodního ptactva (Ramsarská úmluva)

(Convention on Wetlands of International Importance especially as Waterfowl Habitat)

Podepsána v rámci UNESCO v Ramsaru (Írán) dne 2. 2. **1971**; platí od r. **1975**.

ČSFR podepsala v r. **1990** (platná od 2. 7. 1990 viz Sbírka zákonů č. 396/1990).

Úmluva o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a rostlin (Washingtonská úmluva, CITES)

(Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora, Washigtoner Artenschutzabkommen)

Podepsána v rámci UNEP ve Washingtonu (U.S.A.) dne 3. 3. **1973**. V témže roce vstoupila v platnost. ČSFR ji podepsala v r. **1992** (platná od 28. 5. 1992 viz Sbírka zákonů č. 572/1992 Sb.).

Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví

(Convention concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage)

Podepsána v rámci UNESCO v Paříži (Francie) dne 16. 11. **1972**, v platnost vstoupila dne 17. 12. **1975**. ČSFR přistoupila dne 15. 11. **1990** a závaznou se pro ni stala dnem 15. 2. **1991**.

Legislative / Regulations

Mezinárodní úmluvy / International Conventions (pokračování / continued)

Úmluva o ochraně stěhovavých druhů volně žijících živočichů (Bonnská úmluva)

(Convention on the Conservation of Migratory Species of Wild Animals)

Sjednána v rámci UNEP dne 23. 6. **1979** v Bonnu. ČR se stala jejím účastníkem k 1. 5. **1994**.

Úmluva o ochraně evropské fauny a flóry a přírodních stanovišť (Bernská úmluva)

(Convention on the conservation of European wildlife and natural habitats;

Flora-Fauna-Habitat-Richtlinie)

Podepsána v rámci Rady Evropy, v platnosti od 1. 9. **1982**. Česká republika měla přistoupit k Úmluvě v roce 1997.

Úmluva o biologické rozmanitosti (Úmluva o biodiverzitě)

(Convention on Biological Diversity)

Vystavena k podpisu v rámci UNEP na Konferenci OSN o životním prostředí a rozvoji v Rio de Janeiru v červnu **1992**. ČR úmluvu podepsala v červnu **1993**, v platnost pro ni vstoupila dnem **3. 3. 1994**.

Dohoda o ochraně netopýrů v Evropě

(Agreement on the Conservation of Bats in Europe)

Uzavřena dne 4.12.1991 v Londýně, platná od ledna 1994. ČR se stala jejím účastníkem dnem 24. 2. 1994.

Legislative / Regulations

Právo Evropských společenství (Evropské unie)

Evropská rada (European Council):

Směrnice Rady č. 79/409/EEC z 2. dubna 1979
o ochraně volně žijících ptáků

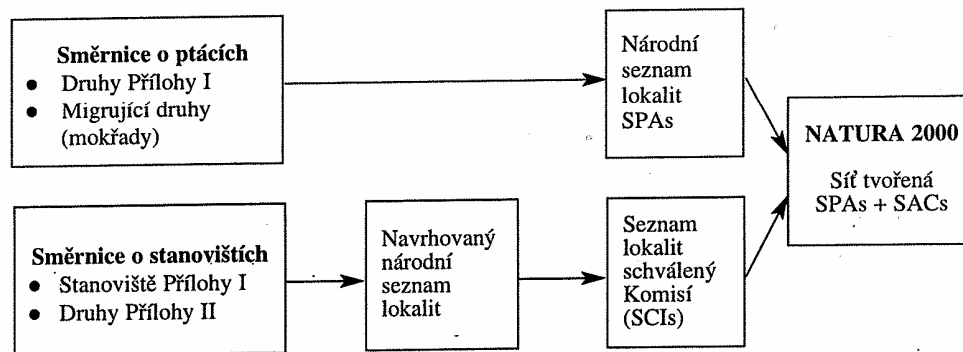
Směrnice Rady č. 92/43/EEC z 21. května 1992
o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin

Soustava chráněných území NATURA 2000

Postup při vytváření sítě NATURA 2000

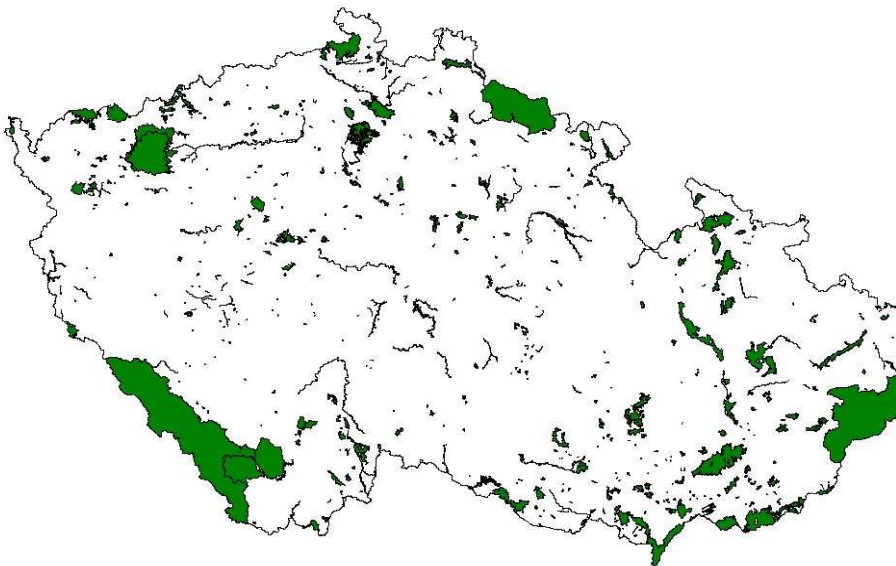
SPA – special protected area (ptačí oblast)
SCI – site of community importance
(evropsky významná lokalita)
SAC – special areas of conservation

Rada Evropy (Council of Europe): SMARAGD (EMERALD)

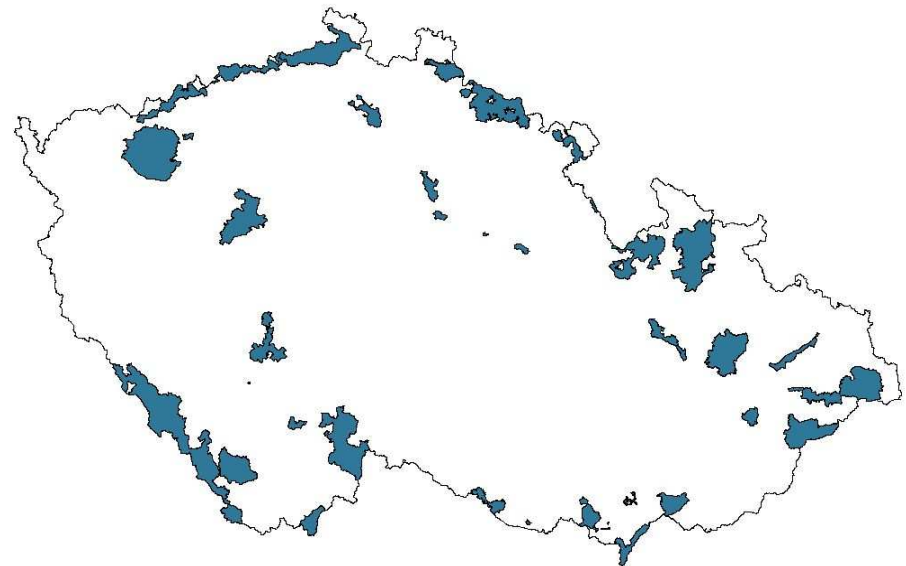
Legislative / Regulations

Soustava chráněných území NATURA 2000 v ČR

Evropsky významné lokality

Ptačí oblasti

Legislative / Regulations

Legislative ČR v ochraně přírody a krajiny / Czech regulations

Zákony (parlament ČR)

114 / 1992 Sb. – Zákon o ochraně přírody a krajiny (poslední novela: 218/2004)

16 / 1997 Sb. – Zákon o podmínkách dovozu a vývozu ohrožených druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a dalších opatření k ochraně těchto druhů a o změně a doplnění zákona České národní rady č. 114 / 1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů
- *většina ustanovení pozbyla platnost!*

161 / 1999 Sb. – Zákon, kterým se vyhlašuje Národní park České Švýcarsko, a mění se zákon č. 114 / 1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

115 / 2000 Sb. – Zákon o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy

162 / 2003 Sb. – Zákon o podmínkách provozování zoologických zahrad a o změně některých zákonů (zákon o zoologických zahradách)

100 / 2004 Sb. – Zákon o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatření k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů (zákon o obchodování s ohroženými druhy)

Legislative / Regulations

Legislative CR in nature and landscape protection / Czech regulations

Regulations (Ministry – here Min. of Environment)

395 / 1992 Sb. – Regulation MŽP, which **implements certain provisions of the Act of the Czech National Council No. 114 / 1992 Sb.**, on nature and landscape protection

360 / 2000 Sb. – Regulation MŽP **on the determination of the method of calculation of the amount of compensation for damage caused by certain specially protected animals on delimited domesticated animals, bees serving for their care, beekeeping, apiaries, beekeeping facilities, harvested crops and on forest stands**

227 / 2004 Sb. – Regulation MŽP, which **implements certain provisions of the Act No. 100 / 2004 Sb.**, on nature protection of wild living animals and plants, regulation of trade with them and other measures for nature protection of these animals and on amendment of certain laws

468 / 2004 Sb. – Regulation MŽP **on authorized persons** according to the Act on nature and landscape protection

667 / 2004 Sb. – Regulation, which determines **the content and scope of cave documentation**

Further: a series of regulations especially of protected areas (small-area and CHKO) **regulations** (Government of CR – delimitation of bird areas ...)

Legislative / Regulations

Legislative CR in nature and landscape protection / Czech regulations

114 / 1992 Sb. – Law on nature and landscape protection (last amendment: 218/2004)

II. General protection

- protection of territorial systems of ecological stability (ÚSES)
- protection of significant landscape elements
- general protection of the gene pool (plants, animals)
- protection of trees growing outside forests
- protection of non-living nature
- protection of landscape character

Legislative / Regulations

Územní systém ekologické stability krajiny

je vzájemně propojený soubor přirozených i pozmeněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu.

Rozlišuje se místní, regionální a nadregionální systém ekologické stability.

Vymezení systému ekologické stability, zajišťujícího uchování a reprodukci přírodního bohatství, příznivé působení na okolní méně stabilní části krajiny a vytvoření základů pro mnohostranné využívání krajiny stanoví a jeho hodnocení provádějí orgány územního plánování a ochrany přírody ve spolupráci s orgány vodohospodářskými, ochrany zemědělského půdního fondu a státní správy lesního hospodářství.

Ochrana systému ekologické stability je povinností všech vlastníků a uživatelů pozemků tvořících jeho základ; jeho vytváření je veřejným zájmem, na kterém se podílejí vlastníci pozemků, obce i stát.

Legislative / Regulations

Významný krajinný prvek

jako ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny utváří její typický vzhled nebo přispívá k udržení její stability.

Významnými krajinnými prvky jsou lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera, údolní nivy.

Dále jsou jimi jiné části krajiny, které zaregistruje podle § 6 orgán ochrany přírody jako významný krajinný prvek, zejména mokřady, stepní trávníky, remízy, meze, trvalé travní plochy, naleziště nerostů a zkamenělin, umělé i přirozené skalní útvary, výchozy a odkryvy.

Mohou jimi být i cenné plochy porostů sídelních útvarů včetně historických zahrad a parků. Zvláště chráněná část přírody je z této definice vyňata.

Významné krajinné prvky jsou chráněny před poškozováním a ničením.

Využívají se pouze tak, aby nebyla narušena jejich obnova a nedošlo k ohrožení nebo oslabení jejich stabilizační funkce.

Legislative / Regulations

Významný krajinný prvek (pokračování)

K zásahům, které by mohly vést k poškození nebo zničení významného krajinného prvku nebo ohrožení či oslabení jeho ekologicko-stabilizační funkce, si musí ten, kdo takové zásahy zamýšlí, opatřit závazné stanovisko orgánu ochrany přírody.

Mezi takové zásahy patří zejména umístování staveb, pozemkové úpravy, změny kultur pozemků, odvodňování pozemků, úpravy vodních toků a nádrží a těžba nerostů.

Registraci významných krajinných prvků provádí orgán ochrany přírody, který ji zároveň oznámí vlastníkovi, případně nájemci dotčeného pozemku, územně příslušnému stavebnímu úřadu a obci. Je-li dotčen větší počet vlastníků pozemků, lze oznámení doručit také veřejnou vyhláškou.

Legislative / Regulations

Ochrana krajinného rázu a prírodný park

Krajinný ráz, ktorým je zejména prírodný, kultúrny a historická charakteristika určitého miesta či oblasti, je chránen pred činnosťou snižujúcou jeho estetickú a prírodnú hodnotu. Zásahy do krajinného rázu, zejména umiestňovanie a povolovanie stavieb, môžu byť prováděny pouze s ohledem na zachování významných krajinných prvků, zvláště chráněných území, kulturních dominant krajiny, harmonické měřítko a vztahy v krajině.

K umiestňovaniu a povolovaniu stavieb, akož i jiným činnosťami, ktoré by mohli znížiť alebo zmeniť krajinný ráz, je nezbytný souhlas orgánu ochrany přírody. Podrobnosti ochrany krajinného rázu může stanovit ministerstvo životního prostředí obecně závazným právním předpisem.

K ochraně krajinného rázu s významnými soustředěnými a estetickými a přírodními hodnotami, který není zvláště chránen podle části třetí tohoto zákona, může orgán ochrany přírody zřídit obecně závazným právním předpisem **přírodní park** a stanovit omezení takového využití území, které by znamenalo zničení, poškození nebo rušení stavu tohoto území.

Legislative / Regulations

Přechodně chráněné plochy

Území s dočasným nebo nepředvídaným výskytem významných rostlinných nebo živočišných druhů, nerostů nebo paleontologických nálezů může orgán ochrany přírody svým rozhodnutím vyhlásit za přechodně chráněnou plochu.

Přechodně chráněnou plochu lze vyhlásit též z jiných vážných důvodů, zejména vědeckých, studijních či informačních.

Přechodně chráněná plocha se vyhlašuje na předem stanovenou dobu, případně na opakované období, například dobu hnízdění.

V rozhodnutí o jejím vyhlášení se omezí takové využití území, které by znamenalo zničení, poškození nebo rušení vývoje předmětu ochrany.

Vznikne-li vlastníku či nájemci pozemku v důsledku ochranných podmínek přechodně chráněné plochy újma nikoliv nepatrná, přísluší mu na jeho žádost finanční náhrada od orgánu ochrany přírody, který přechodně chráněnou plochu vyhlásil. Orgán ochrany přírody při rozhodování o výši finanční náhrady může požadovat doložení žádosti doklady či údaji o výnosu pozemku.

Legislative / Regulations

Obecná ochrana rostlin a živočichů

Všechny druhy rostlin a živočichů jsou chráněny před zničením, poškozováním, sběrem či odchytem, který vede nebo by mohl vést k ohrožení těchto druhů na bytí nebo k jejich degeneraci, k narušení rozmnožovacích schopností druhů, zániku populace druhů nebo zničení ekosystému, jehož jsou součástí. Při porušení těchto podmínek ochrany je orgán ochrany přírody oprávněn zakázat nebo omezit rušivou činnost.

Ochrana se nevztahuje na zásahy při hubení rostlin a živočichů upravené zvláštními předpisy. Ohrožené nebo vzácné druhy živočichů a rostlin jsou zvláště chráněny podle § 48 až 50.

Fyzické a právnické osoby jsou povinny při provádění zemědělských, lesnických a stavebních prací, při vodohospodářských úpravách, v dopravě a energetice postupovat tak, aby nedocházelo k nadměrnému úhynu rostlin a zraňování nebo úhynu živočichů nebo ničení jejich biotopů, kterému lze zabránit technicky i ekonomicky dostupnými prostředky. Orgán ochrany přírody uloží zajištění či použití takovýchto prostředků, neučiní-li tak povinná osoba sama.

Legislative / Regulations

III. Zvláště chráněná území (ZCHÚ)
(dělení na velkoplošná a maloplošná není v zákoně užito):

„velkoplošná“

- Národní park
- Chráněná krajinná oblast

„maloplošná“

- Národní přírodní rezervace (mimořádné přírodní hodnoty – přirozený relief, typická geologická stavba, významné a jedinečné v národním či mezinárodním měřítku)
- Přírodní rezervace (soustředěné přírodní hodnoty, regionální význam)
- Národní přírodní památka (přírodní útvar menší rozlohy – event. formován člověkem, národní či mezinárodní význam)
- Přírodní památka (přírodní útvar menší rozlohy – event. formován člověkem, regionální význam)

Legislative / Regulations

Velkoplošná zvláště chráněná území v ČR

Národní parky: Krkonoše, Šumava, Podyjí, České Švýcarsko

Chráněná krajinná oblast

Legislative / Regulations

Zákonné kategorie velkoplošných chráněných území v ČR / Legal categories of conservation areas of a large area in the Czech Republic (Zákon/Act 114/1992)

§ 25 Chráněné krajinné oblasti / Protected Landscape Areas

(1) Rozsáhlá území s harmonicky utvářenou krajinou, charakteristicky vyvinutým reliéfem, významným podílem přirozených ekosystémů lesních a trvalých travních porostů, s hojným zastoupením dřevin, popřípadě s dochovanými památkami historického osídlení, lze vyhlásit za chráněné krajinné oblasti.

Large areas with a harmonic landscape, a characteristic relief, a substantial share of natural ecosystems of forests and permanent grasslands, with high representation of trees and shrubs, and with preserved traces of historic settlement, can be declared as Protected Landscape Areas.

(2) Hospodářské využívání těchto území se provádí podle zón odstupňované ochrany tak, aby se udržoval a zlepšoval jejich přírodní stav a byly zachovány a vytvářeny optimální ekologické funkce těchto území. Rekreační využití je přípustné, pokud nepoškozuje přírodní hodnoty chráněných krajinných oblastí.

The commercial use of these areas is subject to the zones of gradual conservation in such a way that the natural state is being maintained and improved and that the optimal ecological functions of these areas are preserved and created. Recreational use is tolerable as long as it does not damage the natural values of the PLAs.

Legislative / Regulations

(3) Chráněné krajinné oblasti, jejich poslání a bližší ochranné podmínky vyhlašuje vláda republiky nařízením.

Protected Landscape Areas, their aim and detailed conditions of protection are declared by a decree of the republic's government.

§ 26 Základní ochranné podmínky chráněných krajinných oblastí
/ Basic conditions of protection in Protected Landscape Areas

(1) Na celém území chráněných krajinných oblastí je zakázáno ...

/ (1) In the entire area of Protected Landscape Areas it is prohibited to ...

Legislative / Regulations

§ 27 Zóny a plány péče v chráněných krajinných oblastech

(1) K bližšímu určení způsobu ochrany přírody CHKO se vymezují zpravidla čtyři, nejméně však tři zóny odstupňované ochrany přírody; první zóna má nejpřísnější režim ochrany. Vymezení a změny jednotlivých zón ochrany přírody stanoví MŽP vyhláškou po projednání s dotčenými obcemi. Podrobnější režim zón ochrany přírody chráněných krajinných oblastí se stanoví při vyhlášení či změně bližších ochranných podmínek chráněných krajinných oblastí (...) obecně závazným právním předpisem.

(2) K usměrňování a ovlivňování lidské činnosti s ohledem na poslání chráněných krajinných oblastí a ke stanovení střednědobých a dlouhodobých úkolů ochrany přírody v těchto oblastech, zejména v péči o rostliny a živočichy orgány ochrany přírody navrhuje a schvaluje plány péče v CHKO, a to zpravidla na období deseti až patnácti let.

(3) Plány péče vycházejí z ochranných podmínek a z režimu zón ochrany přírody chráněných krajinných oblastí (odstavec 1), jsou výchozím podkladem pro územně plánovací dokumentaci, lesní hospodářské plány, směrný vodohospodářský plán a jiné druhy plánovací dokumentace.

Legislative / Regulations

§ 15 Národní parky / National Parks

- 1) Rozsáhlá území, jedinečná v národním či mezinárodním měřítku, jejichž značnou část zaujímají přirozené nebo lidskou činností málo ovlivněné ekosystémy, v nichž rostliny, živočichové a neživá příroda mají mimořádný vědecký a výchovný význam, lze vyhlásit za národní parky.
Large areas, unique on a national or international scale, covered to a large extent by natural ecosystems or such little affected by human activity, in which plants, animals and the non-living nature have an extraordinary scientific and educational importance, can be declared National Parks.
- 2) Veškeré využití národních parků musí být podřízeno zachování a zlepšení přírodních poměrů a musí být v souladu s vědeckými a výchovnými cíli sledovanými jejich vyhlášením / All use the National Parks are made of has to be subordinate to the preservation and improvement of the natural conditions and in compliance with scientific and educational aims, which its declaration was based on.
- 3) Národní parky, jejich poslání a bližší ochranné podmínky se vyhláší zákonem.
National Parks, their aim and detailed conditions of protection are declared by law.

Legislative / Regulations

Plány péče o zvláště chráněná území

- předepsány podle zákona o ochraně přírody a krajiny z roku 1992 (§ 38)
- navazují na tzv. ochranné plány, které se začaly připravovat po roce 1980
- vypracovávají se podle metodiky z roku 1999

Cílem opatření stanovených v plánech péče je

- zachování předmětu ochrany
- „zlepšení“ přírodního prostředí

Plány péče se zpracovávají pro

- celou plochu zvláště chráněného území (ZCHÚ)
- pro ochranné pásmo, je-li to účelné a možné

Chráněná území / Protected Areas

Plány péče o zvláště chráněná území

Doba platnosti:

- Platnost plánů péče činí obvykle 10 let, ale lze je zpracovávat jak na dobu kratší, tak i delší.
- U ZCHÚ zahrnujících lesní pozemky by se doba platnosti plánu péče měla shodovat s dobou platnosti lesního hospodářského plánu nebo lesní hospodářské osnovy.

Plány jsou nutnou podmínkou pro

- veškeré hospodářské využití ZCHÚ, které není zákonem zakázáno ani vyloučeno na základě bližších ochranných podmínek stanovených ve zřizovacím předpisu
- veškeré zásahy v ZCHÚ
- financování zásahů v ZCHÚ ze státních prostředků

Chráněná území / Protected Areas

Plány péče o zvláště chráněná území

Plány péče připravují nebo jejich zpracování objednávají různé instituce ochrany přírody, např.

- Agentura ochrany přírody a krajiny ČR,
- správy chráněných krajinných oblastí (dnes součást AOPK) a národních parků
- kraje (dříve referáty životního prostředí okresních úřadů)
- odbory magistrátů statutárních měst.

Návrhy plánů péče je třeba projednat s vlastníky a nájemci pozemků; jejich souhlas stvrzený podpisem je zavazuje k tomu, aby naplánované zásahy uskutečnili nebo aspoň strpěli.

Okamžikem schválení se plány péče stávají závaznými pro orgán ochrany přírody, který je oprávněn naplánované zásahy uskutečnit, popř. jejich uskutečněním někoho jiného pověřit.

Chráněná území / Protected Areas

Plány péče o zvláště chráněná území

Plány péče mj. stanovují

- praktické zásahy ve prospěch předmětu ochrany přírody vztažené ke konkrétním částem ZCHÚ
- mezní hodnoty regulovatelných přírodních faktorů a jejich časový průběh (hladina vody apod.)
- velikost a složení rybí osádky
- omezení pro množství hnojiv, která lze použít na zemědělských pozemcích
- limity návštěvnosti
- návrh sledování účinnosti ochrannářských zásahů

Chráněná území / Protected Areas

Plány péče o zvláště chráněná území: podle současné metodiky se člení na pět oddílů:

1. Základní identifikační a popisné údaje o ZCHÚ

- kód ZCHÚ, zřizovací předpis,
- okres, katastrální území, obec, CHKO nebo NP,
- parcelní vymezení (včetně vlastníků), nedostatky parcelního vymezení,
- základní údaje o lese v ZCHÚ, výměra ZCHÚ a výměra vyhlášeného ochranného pásma.

2. Odborné a věcné zdůvodnění cílů a způsobů péče

- současné předměty ochrany;
- stručná charakteristika ZCHÚ a jeho přírodních podmínek;
- historie využívání území, pozitivní a negativní účinky lidské činnosti v minulosti;
- současné škodlivé vlivy a nevhodné jevy;
- rozbor současného stavu ZCHÚ podle dílčích ploch (u lesních pozemků se rozdělení ploch řídí jednotkami prostorového rozdělení lesa);
- zhodnocení výsledků předchozí péče a dosavadních zásahů do ZCHÚ a závěry pro další postup;
- dlouhodobý cíl péče o ZCHÚ;
- stanovení prioritních zájmů ochrany přírody v případě možného rozporu.

Chráněná území / Protected Areas

Plány péče o zvláště chráněná území (pokračování)

3. Plán zásahů a opatření

- výčet, popis a lokalizace plánovaných zásahů (ve vztahu ke konkrétním plochám na lesních a nelesních pozemcích);
- ostatní zásahy a opatření v ZCHÚ (např. péče o populace některých druhů);
- zaměření a vyznačení ZCHÚ v terénu;
- způsoby dokumentace zásahů a vyhodnocení jejich účinnosti;
- řešení rozporů mezi jednotlivými zájmy ochrany přírody;
- návrhy na změnu kultury nebo využití pozemků;
- návrh na „přehlášení“ (tj. nové vyhlášení ZCHÚ);
- návrh na zpřístupnění nebo vzdělávací využití ZCHÚ;
- návrhy na průzkum nebo výzkum.

4. Realizace a kontrola

- kdo odborně garantuje, platí a zajišťuje péči;
- dokumentace zásahů;
- předpokládané náklady na jednotlivé zásahy;
- časový rozvrh prací a kalkulace předpokládaných ročních nákladů na dobu platnosti.

5. Závěrečné údaje

použité prameny; seznam zkratk; návaznost na jiné plány péče; autoři; odborné posouzení AOPK ČR; schválení institucí ochrany přírody

Chráněná území / Protected Areas

Plány péče o zvláště chráněná území (pokračování)

Přílohy

1. Orientační mapa ZCHÚ
2. Parcelní vymezení ZCHÚ a jeho ochranného pásma – tabulky
3. Mapa parcelního vymezení ZCHÚ
4. Mapa zhodnocení současného stavu ZCHÚ
5. Protokoly o projednání plánu péče s vlastníky, nájemci a správci, orgány státní správy a obcemi

Pro ZCHÚ na lesních pozemcích ještě

6. Lesnická typologická mapa
7. Mapa stupňů přirozenosti lesních porostů v ZCHÚ (přehled výměr lesních typů, zastoupení dřevin ve věkových stupních, porovnání přirozené a současné skladby lesů, zastoupení věkových stupňů, zastoupení dřevin ve věkových stupních)
8. Rámcové způsoby řízení vývoje lesa podle vymezených hospodářských souborů
9. Podrobný plán opatření v lesích ZCHÚ podle porostních skupin

Pro ZCHÚ se zemědělskou půdou

6. Mapa pracovních ploch v ZCHÚ
7. Výčet, popis a odůvodnění prací pro jednotlivé pracovní plochy v ZCHÚ

Legislative / Regulations

IV. Natura 2000 (viz výše v prezentaci)

V. Památné stromy, zvláště chráněné druhy rostlin, živočichů a nerostů

(1)

- **Památné stromy a jejich ochranná pásma, evidence**
- **Zvláště chráněné rostliny a živočichové**
- **Zvláštní ochrana nerostů**
- **Záchranné programy zvláště chráněných druhů**
- **Vývoz, prokázání původu**

(2)

- **Projednávání záměrů na vyhlášení**
- **Výjimky ze zákazů (...)**
- **Souhlas k některým činnostem**

Legislative / Regulations

Památné stromy a jejich ochranná pásma, evidence

Mimořádně významné stromy, jejich skupiny a stromořadí lze vyhlásit rozhodnutím orgánu ochrany přírody za památné stromy ... je zakázáno je poškozovat, ničit, rušit v přirozeném vývoji Ošetřování je prováděno se souhlasem orgánu, který ochranu vyhlásil.

Ochranné pásmo je buď vymezeno orgánem při vyhlášení, nebo platí základní ze zákona: ochranné pásmo tvoří kruh s poloměrem $r = 10 \times$ průměr kmene v 130 cm nad zemí.

Zvláště chráněné rostliny a živočichové:

Druhy rostlin a živočichů, které jsou ohrožené nebo vzácné, vědecky či kulturně velmi významné, lze vyhlásit za zvláště chráněné (§ 48 (1)).

Členění zvláště chráněných druhů:

- a) kriticky ohrožené
- b) silně ohrožené
- c) ohrožené

Seznam: v příloze II (rostliny) a III (živočichové) k Vyhlášce č. 395 / 1992 Sb.

Legislative / Regulations

§ 75

Orgány ochrany přírody

Orgány ochrany přírody jsou

- a) obecní úřady,
- b) pověřené obecní úřady,
- c) obecní úřady obcí s rozšířenou působností,
- d) krajské úřady,
- e) správy národních parků a chráněných krajinných oblastí,
- f) Česká inspekce životního prostředí,
- g) ministerstvo životního prostředí,
- h) újezdní úřady, Ministerstvo obrany.

Legislative / Regulations

Stráž přírody

Strážci jsou oprávněni

- a) zjišťovat totožnost osob, které porušují předpisy na ochranu přírody,
- b) ukládat a vybírat blokové pokuty za přestupky na úseku ochrany přírody,
- c) vstupovat na cizí pozemky za podmínek stanovených v § 62,
- d) zadržet ke zjištění totožnosti osobu, kterou přistihnou při porušování právních předpisů o ochraně přírody a krajiny, a odevzdat ji orgánu Policie České republiky; přistižené osoby jsou povinny uposlechnout,
- e) požadovat pomoc nebo součinnost orgánů Policie České republiky, popřípadě obecní policie, pokud nemohou splnění svých povinností zajistit vlastními silami a prostředky.

V případě bezprostředního ohrožení zájmů chráněných podle části druhé, třetí a čtvrté tohoto zákona je strážce přírody oprávněn k pozastavení rušivé činnosti. O svém opatření bezodkladně vyrozumí územně příslušný orgán ochrany přírody. Opatření potvrdí, změní nebo zruší orgán ochrany přírody nejpozději do 15 dnů od jeho vydání.

Podrobnosti o organizaci, úkolech a předpokladech pro výkon stráže přírody stanoví ministerstvo životního prostředí vyhláškou. Ministerstvo životního prostředí stanoví v této vyhlášce též vzor služebního odznaku se státním znakem a průkazu stráže přírody.